terre: q2 abſcōdiſti h̄ a ſapientibꝰ: ꝛ reuela
ſti ea ꝑuulis. Itē i Eccl̄iaſtico dicit̄: Cōfi
temini dn̄o in oībus opibꝰ eiꝰ. Et hec dice
tis in ꝯfeſſiōe: opa dn̄i vniuerſa bona val
de. Qđ in iſto pſalmo intelligi pōt: ſi q̄ſq̄
pia mēte dn̄o aduuāte: diſtinguat inter iu
ſtoꝝ p̄mia: ꝛ ſupplicia pctōꝝ. Queādmo-
dū his duobꝰ vniuerſa creatura quā deꝰ a
ſe ꝯditā regit: mirifica ꝛ paucl̄ cognita pul
chritudine decorat̄. Ita ḡ ait: Confitebor
dn̄o ſm̄ iuſticiā eius: tanq̄ ille q̄ viderit n̄
factas tenebras a deo: ſ; ordinatas tn̄. De
us eīm dixit: Fiat lux: ꝛ facta eſt lux. Nō di
xit: fiāt tenebre: ꝛ facte ſīt tenebre: ꝛ tn̄ ipas
ordinauit. Et iō dixit: Diuiſit deꝰ int̄ lucez
ꝛ tenebras. Et vocauit deꝰ lucē diē: ꝛ tene
bras vocauit noctē. Iſta diſtinctio aliđ fe
cit ꝛ ordinauit: aliud aūt nō fecit: ſ; tn̄ etiā
h̄ ordinauit. Nā ꝟo tenebrl̄ ſignificari pec
cata: ꝛ in ꝓph̄a inuenit̄ qui dicit: Et tene-
bre tue tāq̄ meridies erūt. Et in Ap̄lo di-
cēte: Qui odit fratrē ſuū: in tenebrl̄ ē. Et il
lud p̄cipue: Abijciamꝰ opa tenebraꝝ: ꝛ in
duamur arma lucis: Nō q2 aliq̄ ſit natura
tenebraꝝ: Omnis eīm natura inquātū na
tura ē: eſſe cogit̄. Eſſe aūt: ad lucē ꝑtinet:
nō eē ad tenebras. Qui ḡ deſerit eū a q̄ fa
ctus eſt: ꝛ inclinat in id vn̄ factus eſt: in ni
hilū. in hoc: pctō tenebrat̄: ꝛ tn̄ nō penituſ
perit: ſ; in infimis ordinat̄. Itaq̄ poſtq̄ di
xit: ꝯfitebor dn̄o: ne peccatoꝝ ꝯfeſſionē in
telligeremꝰ: ſubijcit vltimū. Et pſallam
nomini dn̄i altiſſimi. Pſallere autez
ad gaudiū ꝑtinet. Penitētia ꝟo peccatoꝝ
ad triſticiā. Poteſt iſte pſalmꝰ etiā in ꝑſo-
na dn̄ici hoīs intelligi: ſi mō ea q̄ ibi humi
liter dicta ſunt: ad noſtrā infirmitatē refe-
rant̄: quā ille geſtabat.

Explicit Tract̄. de pſ. VII. Incipit
Tract̄. đ pſ. VIII. In fine ꝓ torcu
laribus: Pſ ipſi Dauid.

Nihil de torcularibꝰ in textu eiꝰ pſal-
mi cuiꝰ iſte titulus eſt: dicere videt̄.
In q̄ apparet multis ꝛ varijs ſilitudinibꝰ
vnā eādēq̄ rē in ſcripturis ſepe inſinuari.
Torcularia ḡ poſſumꝰ accipe eccl̄ias: ea-
dē rōne q̄ ꝛ areā itelligimꝰ eccl̄iam. Quia
ſiue in area ſiue in torculari nihil aliud agi
tur: niſi vt fructꝰ ab integumētl̄ purgent̄ q̄
neceſſaria erāt: ꝛ vt naſcerent̄: ꝛ vt creſce-
rēt: atq̄ ad maturitatē vel meſſis vl̄ vinde
mie ꝑuenirent. His ḡ vel integumētis vel
ſuſtētaculis: id ē paleis in area frumēta: et
vinacijs in torcularibꝰ vina exuūtur. Sic
in eccl̄ijs a multitudine ſeculariū hoīm q̄ ſi-
mul cū bonis cōgregat̄ (quibꝰ vt naſcerēt
ꝛ apti fierēt ꝟbo diuino: neceſſaria erat il-
la multitudo) id agit̄: vt ſpūali amore per
opationē miniſtroꝝ dei ſepent̄. Agitur eīm
nūc vt nō loco: ſed affectu interim ſeparēt̄
boni a malis: q̄uis ſimul in eccleſijs q̄tuz
attinet ad corꝑalē p̄ntiā: ꝯuerſent̄. Aliud
aūt erit tp̄us: q̄ vel frumēta in horrea: vel
vina in cellas ſegregent̄. Frumēta inq̄t re-
condet in horreis: paleas aūt cōburet igni
inextinguibili. Eadē res in alia ſimilitudi-
ne ſic itelligi pōt: Uina recōdet in apothe
cis: vinacia vero pecoribus ꝓijciet: vt vē
tres pecoꝝ: ꝓ penis gehennaꝝ ꝑ ſimili-
tudinē intelligere liceat. Eſt alius intellec-
tus de torcularibus: dū tamē ab eccleſiaꝝ
ſignificatione nō recedat̄. Nā ꝛ verbū di-
uinū: pōt vua intelligi. Dictus eſt eīm ꝛ do
minus botrus vue: quē ligno ſuſpenſū: de
terra ꝓmiſſionis qui premiſſi erant a ꝑp̄lo
iſrael: tanq̄ crucifixū attulerūt. Uerbum
itaq̄ diuinū: cū enunciationis neceſſitate
vſurpat vocis ſonū: quo in aures ꝑuehat̄
audientiū: eodē ſono vocl̄ tanq̄ vinacijs:
intellectus tanq̄ vinuz includit̄: ꝛ ſic vua
iſta in aures venit: quaſi in calcatoria tor-
culariorū. Ibi autē diſcernit̄: vt ſonus vſ-
q̄ ad aures valeat: intellectus aūt memo-
ria eorū qui audiunt: velut quodam lacu
excipiatur: inde tranſeat in morū diſcipli-
nam ꝛ habitū mentis: tanq̄ de lacu in cel-
las: in quibus ſi negligentia nō acuerit: ve
tuſtate firmabit̄. Acuit nanq̄ in iudeis: ꝛ
hoc aceto dn̄m potauerūt. Nā illud vinū
qđ de generatione vitis noui teſtamēti bi-
biturus eſt cū ſanctl̄ ſuis dominꝰ in regno
patrl̄ ſui: ſuauiſſimū atq̄ firmiſſimū ſit: ne-
ceſſe eſt. Solent accipi torcularia etiā mar
tyria: tanq̄ afflictione perſecutionū calca
tis eis: qui chriſti nomē cōfeſſi ſunt. Mor
talia eorū tāq̄ vinacia in terra remanſerūt.
Aīe aūt in requiē celeſtis habitatiōis ema
nauerunt. Sed neq̄ iſto intellectu ab ec-
cleſiaruz fructificatione diſceditur. Pſal-
litur ergo ꝓ torcularibus: ꝓ eccleſie cōſti-
tutione: cū dominꝰ noſter poſtq̄ ſurrexit:
aſcendit in celos. Tunc enim miſit ſpiritū
ſanctū: quo impleti diſcipuli: cum fiducia
p̄dicauerunt verbū dei: vt eccleſie cōgre-
garent̄. Itaq̄ ſequitur:

Domine dn̄s noſter: q̄ȝ ad-
mirabile ē nome tuū in vni
uerſa terra. Quero vnde ſit ad

mirabile nomē eius in vniuerſa terra. Re
ſpondetur. **Quoniam eleuata eſt
magnificentia tua: ſuper celos.** Ut
iſte ſit ſenſus: Dn̄e: qui es dn̄s noſter: q̄
te admirāt oēs q̄ incolūt terrā: qm̄ tua ma
gnificētia de terrena humilitate ſup̄ celos
eleuata ē. Hinc eñ apparuit q̄s deſcēdēs:
cū a q̄buſdā viſuz eſt: ⁊ a ceteris creditū q̄
aſcēdēs. **Ex ore īfantiū ⁊ lactētiū
ꝑfeciſti laudē ꝓpter īimicos tuos:**
Nō poſſū accip̄e alios infātes atq̄ lacten
tes: q̄ eos q̄b⁹ dicit Aplus: Tāq̄ puul' in
chriſto lac vobis potū dedi: n̄ cibū. Quoſ
ſignificabāt illi q̄ dn̄m p̄cedebāt laudāteſ.
In q̄s ip̄e dn̄s h̄ teſtimonio vſus ē: cū di-
cētib⁹ iudeis vt eos corrip̄et: r̄n̄dit: Nō le
giſtis: ex ore īfantiū ⁊ lactētiū ꝑfeciſti lau-
dē. Bn̄ aūt nō ait feciſti: ſ ꝑfeciſti laudē.
Sūt eñ in eccl'ijs etiā hi q̄ nō iā lacte potā
tur: ſ veſcūt cibo: q̄s idē Aplus ſignat di-
cēs: Sapiētiā loq̄mur int̄ ꝑfectoſ. Sz n̄ ex
his ſolis ꝑficiūt eccl'ie: q̄ ſi ſoli eēnt: nō cō
ſulerent generi hūano. Cōſulit āt cū illic q̄z
nōdū capaces cognitōis rez ſp̄ūaliū atq̄
eternaꝝ: nutriunt fide t̄palis hiſtorie: q̄ ꝓ
ſalute nr̄a poſt p̄r̄iarchas ⁊ ꝓphas: ab ex-
cellētiſſima dei virtute atq̄ ſapiētia etiā ſuſ
cepti hoīs ſacramēto adminiſtrata ē: i q̄ ſal⁹
eſt oī credēti. Ut auctoritate cōmonit⁹: p̄-
ceptis inſeruiat: q̄b⁹ purgat⁹ vnuſq̄ſq̄ ⁊ in
caritate radicat⁹ atq̄ fundat⁹: poſſit cū ſan
ctis nō iā puulus in lacte ſ iuuenis ī cibo:
cōp̄hēdere latitudinē: lōgitudinē: altitudi
nē: ⁊ ꝓfundū: ſcire etiā ſup̄eminētē ſciam
caritat' chriſti. Ex ore inq̄t īfantiū ⁊ lactē-
tiū ꝑfeciſti laudē ꝓpt̄ inimicos tuos. Ini-
micos huic diſpēſatiōi q̄ facta ē p̄ Jeſum
chriſtū ⁊ hūc crucifixū: gnāliter accip̄e de-
bem⁹ oēs q̄ vetāt credere icognita: ⁊ certā
ſciam pollicent. Sicut faciūt heretici vni-
uerſi: ⁊ illi q̄ i ſup̄ſtitiōe gētiliū ꝑhi noiant.
Nō q̄d ſcie pollicitatio rep̄hēdēda ſit: ſ q̄d
gradū ſaluberrimū ⁊ neceſſariū fidei negli
gēdū putāt: p̄ quē in aliq̄d certū: q̄d eē niſi
eternū nō p̄t: oportet aſcēdi. Hinc eos ap
paret nec ip̄am ſciam h̄re: quā ɔtēpta fide
pollicent: q̄ tam vtilē ac neceſſariū gradū
ei⁹ ignorant. Ex ore ḡ infantiū ⁊ lactentiū
ꝑfecit dn̄s noſter laudē: mandās p̄mo p̄ ꝓ
phetā: Niſi credideritis: nō intelliget'. Et
ip̄e p̄ ſe dicēs: Beati q̄ nō viderūt ⁊ credi-
turi ſunt. Propter inimicos: Cōtra q̄s eti
am illud dicit: Cōfitebor tibi dn̄e celi ⁊ ter
re: q̄ abſcondiſti hec a ſapiētib⁹: ⁊ reuela-
ſti ea puulis. A ſapientibus eñ dixit: nō q̄
ſapiētes ſint: ſ q̄ eſſe ſe putāt. **Ut deſtru
as inimicū ⁊ defenſorē.** Quē niſi he- Alia lr̄a vltorem.
reticū: Nā ⁊ ip̄ſe eſt inimic⁹ ⁊ defenſor: qui
fidē xp̄ianā cū oppugnet: videt defendere.
Quāq̄ etiā philoſophi hui⁹ mūdi bn̄ intelli
gant inimici ⁊ defenſores: q̄n̄quidē fili⁹ dei
virt⁹ ⁊ ſapiētia dei eſt: qua illuſtrat oīs q̄ſ-
quis v̄itate ſapiēs efficit. Hui⁹ illi ſe ama-
tores eſſe ꝓfitent: vn̄ etiaz ꝑhi noiant. Et
ꝓpterea illā vident defendere: cū inimici
ſint eius: q̄m ſup̄ſtitiōes noxias vt colant
⁊ venerent hui⁹ mūdi elemēta: ſuadere nō
ceſſant. **Qm̄ videbo celos opa di
gitorū tuorū:** Legim⁹ digito dei ſcriptā Alia lr̄a hꝫ tuos.
legē: ⁊ datā p̄ Moyſen ſanctū ſeruū eius.
Quē digitū dei: multi intelligūt ſpiritū ſan
ctū. Quapropter ſi digitos dei: eoſdē ip-
ſos miniſtros ſpiritu ſctō replet⁹: ꝓpter ip-
ſū ſpiritū q̄ in eis op̄at recte accipim⁹: q̄m
p̄ eoſdē nobis oīs diuina ſcriptura ɔfecta
eſt: ɔueniēter intelligim⁹ h̄ loco: celos: dic
tos libros vtriuſq̄ teſtamēti. Dictū ē aūt
etiā de ip̄ſo Moyſe a mag' regis Phara-
onis cū ab eo ſup̄ati eēnt: Digit⁹ dei ē hic.
Et q̄d ſcriptū eſt: Celū plicabit ſicut liber:
etiā ſi de iſto ethereo celo dictū eſt: cōgrue
tn̄ ex hac eadē ſilitudine: in allegoria libro
rū celi noiant. Qm̄ videbo inq̄t celos opa
digitoꝝ tuorū: Id eſt: cernā ⁊ intelligā ſcp̄
turas: q̄s op̄ante ſp̄ū ſancto p̄ miniſtroſ tu
os cōſcripſiſti. Poſſunt itaq̄ etiā ſup̄ius
celi noiati: ijdem libri accipi: vbi ait: Qm̄
eleuata eſt magnificētia tua ſup̄ celos: Ut
tot⁹ iſte ſit ſenſus: q̄m magnificētia tua ele
uata eſt ſuper celos. Excedit eñi magnifi-
cētia tua: oīm ſcripturaꝝ eloquia. Ex ore
infantiū ⁊ lactentiuz perfeciſti laudē: vt a
fide ſcripturarū inciperēt: qui cupiunt ad
tue magnificētie noticiā ꝑuenire. Que ſu-
per ſcripturas eleuata eſt: q̄ tranſit ⁊ ſupe
rat oīm verborū linguarūq̄ p̄conia. In-
clinauit ḡ ſcp̄turas deus vſq̄ ad infantiū
⁊ lactentiū capacitatē: ſicut in alio pſalmo
canit: Et inclinauit celos ⁊ deſcendit: ⁊ h̄
fecit ꝓpter inimicos: qui p̄ ſup̄biā loquaci
tatis inimici crucis chriſti: etiā cuz aliqua
vera dicūt: paruulis tn̄ ⁊ lactentib⁹ ꝓdeſ-
ſe nō poſſunt. Ita deſtruit inimic⁹ ⁊ defen
ſor: Qui ſiue ſapientiā: ſiue etiā chriſti no-
mē defēdere videat: ab h⁹ tn̄ gradu fidei
oppugnat eā v̄itatē: quā ꝓmptiſſime polli
cet. Propterea etiā illā nō h̄re ɔuincit: q̄
oppugnādo gradū ei⁹: quod eſt fides: quē

admodũ in eũ ꝯſcendat: ignorat. Hinc ẽ
deſtruit temerariꝰ ⁊ cecꝰ pollicitator vitatẽ:
q̃ eſt inimicꝰ ⁊ defenſor: cũ vident celi oꝑa
digitoꝝ dei: id eſt: intelligũt ſcripture ꝑdu
cte vſq ad infantiũ tarditatẽ: ⁊ eos ꝑ hũi-
litatẽ hiſtorice fidei q̃ tꝑalit geſta ẽ: ad ſb-
limitatẽ intelligẽtie reꝝ eternaꝝ bñ nutri-
tos ⁊ roboratos: erigũt i ea q̃ ꝯfirmãt. Iſti
quippe celi: id eſt iſti libri: oꝑa ſũt digitoꝝ
dei. Sancto etenĩ ſpũ in ſctis oꝑante: cõfe
cti ſũt. Nã qui gloriã ſuã potiꝰ q̃ ſalutẽ ho
minũ attẽderit: ſine ſpũ ſancto locuti ſunt:
in q̃ ſunt viſcera miſcõie dei. Qm̃ videbo
Alia lr̃a. celos oꝑa digitoꝝ tuoꝝ. **Lunam ⁊ ſtel**
ł que **las ꝗs tu fundaſti.** Luna ⁊ ſtelle in celꝭ
ſũt fundate: Quia ⁊ vniuerſalꝭ eccl̃ia in cu
ius ſepe ſignificatiõe luna ponit: ⁊ ꝑticula
tim ꝑ loca ſingl̃a eccl̃ie ꝗs noĩe ſtellaꝝ inſi
nuatas arbitror: in eiſdẽ ſcꝑturis colloca-
te ſũt: ꝗs celoꝝ vocabulo poſitas credimꝰ.
Cur ãt lũa recte ſignificet eccl̃iaꝫ: opportu
niꝰ in alio pſalmo ꝯſiderabit: vbi dictũ ẽ:
Pctõres intẽderũt arcũ: vt ſagittẽt in ob-
ſcura lũa rectos corde. **Quid ẽ hõ ꝙ**
memor es eiꝰ: aut filiꝰ hoĩs qm̃ tu
viſitas eũ. Quid int̃ hoĩem ⁊ filiũ hoĩs
diſtet: q̃ri ꝑt. Si. n. nihil diſtaret: ñ ita pone
ret: hõ: aut filiꝰ hoĩs: ꝑ diſiunctionẽ. Nã ſi
ita ſcꝑtũ eẽt: q̃d eſt hõ ꝙ memor es eiꝰ: ⁊ fi
liꝰ hoĩs qm̃ viſitas eũ: repetitũ videret qd̃
dictũ ẽ hõ. Nũc vero cũ ſonat hõ aut filiꝰ
hoĩs: mãifeſtior iſinuat diſtãtia. Hoc ſane
retinẽdũ ẽ: ꝙ oĩs filiꝰ hoĩs hõ: q̃uis ñ oĩs
hõ filiꝰ hoĩs poſſit itelligi. Adã q̃ppe hõ: ſ
ñ filiꝰ hoĩs. Quapropt̃ hinc iã lꝫ attẽdere
atq diſcernere: q̃d ħ in loco int̃ hoĩem ⁊ fi
liũ hoĩs diſtet: Ut q̃ portãt imaginẽ t̃reni
hoĩs q̃ ñ eſt filiꝰ hoĩs: hoĩm noĩe ſignificẽt.
Qui aũt portãt imaginẽ celeſtis hoĩs: filij
hoĩs potiꝰ appellẽt. Ille. n. ⁊ vetus hõ dr̃:
iſte aũt nouꝰ. Sꝫ nouꝰ ex vetere naſcit: qm̃
ſpũalis regeneratio mutatiõe vite t̃rene at
q ſcl̃aris inchoat: ⁊ iõ iſte filiꝰ hoĩs nũcu-
pat. Hõ igit ħ loco dictꝰ ẽ terrenꝰ: Filiꝰ ãt
hoĩs: celeſtꝭ. Et ille lõge ſeiũctꝰ a deo: Hic
aũt pñs deo. Et ꝓpterea illiꝰ memor ẽ: tã
in lõginq̃ poſiti. Hũc vo viſitat: quẽ pñs
illuſtrat vultu ſuo. Lõge ẽ enĩ a pctõribꝰ ſa
lus. Et ſignatũ ẽ in nob lumẽ vultꝰ tui dñe.
Sic i alio pſalmo hoĩes iumẽtꝭ aſſociatos:
nõ ꝑ pñtẽ interiorẽ illuminationẽ: ſ ꝑ mlti
plicationẽ miſcõie dei: q̃ eiꝰ bõitas vſq ad
infima tẽdit: ſaluos fieri dĩc cũ ipis iumen
tis. Qm̃ carnaliũ hoĩm ſalꝰ carnalꝭ ẽ: tã
pecoꝝ: Filios aũt hoĩm ſeiũgẽs ab eis ꝗs
hoĩes pecudibꝰ iũxit: lõge ſublimiori mõ
ipſiꝰ veritatꝭ illuſtratiõe: ⁊ q̃dã vitalis fon
tis inundatiõe: btõs fieri ꝑdicat. Sic enĩ
dĩc: Hoĩes ⁊ iumẽta ſaluos facies dñe: ſic
multiplicata ẽ miſcõia tua deꝰ. Filij enĩ ho
minũ: in ꝓtectiõe alaꝝ tuaꝝ ſperabũt. In-
ebriabũt ab vbertate domꝰ tue: ⁊ torrẽte de
liciaꝝ tuaꝝ potab illos. Qm̃ apd̃ te ẽ fons
vite: ⁊ in lumĩe tuo videbimꝰ lumẽ. Pretẽ
de miſcõiam tuã ſciẽtibꝰ te. Memor ẽ igit
hoĩs ꝑ mltiplicationẽ miſcõie: ſicut iumẽ-
toꝝ: ꝙ mltiplicata miſcõia: etiã ad lõge po
ſitos ꝑuenit. Uiſitat vo filiũ hoĩs: cui ſb ꝓ
tectiõe alaꝝ ſuaꝝ poſito: ꝓtẽdit miſcõiã: et
in lumĩe ſuo lumẽ ꝓbet: ⁊ eũ delicijs ſuis po
tat: ⁊ inebriat vbertate domꝰ ſue ad obliui
ſcẽdas erũnas ⁊ errores ꝓterite ꝯuerſatio
nis. Hũc filiũ hoĩs: id ẽ hoĩeꝫ nouũ: peni-
tẽtia veterꝭ ꝑturit cũ dolore ⁊ gemitu. Iſte
q̃uis nouꝰ: tñ adhuc carnalꝭ dicit: cũ lacte
nutrit. Nõ potui vob loq̃ q̃ſi ſpũalibꝰ: ſ q̃ſi
carnalibꝰ: inq̃t Apl̃s: Et vt oñderet iã re-
generatos: tãq puulꝭ ait in chriſto lac vob
potũ dedi: nõ eſcã. Iſte cũ relabit qd̃ ſepe
accidit: ad veterẽ vitã: cũ exprobratiõe au
dit qd̃ hõ ſit: Nõne hoĩes eſtis inq̃t: ⁊ ſm
hoĩem ãbulatis: Filiꝰ igit hoĩs pmꝰ viſita-
tus ẽ in ipo hoĩe dñico: nato ex Maria v-
gine. De q̃ ꝓpt̃ īfirmitatẽ carnis quã ſapiẽa
dei geſtare dignata ẽ: ⁊ paſſiõis hũilitatẽ:
recte dr̃. **Minuiſti eũ paulominꝰ**
ab angelis: Sꝫ addit illa clarificatio: q̃
reſurgẽs aſcẽdit i celũ. **Glia: inq̃t: ⁊ ho-**
nore coronaſti eũ: ⁊ conſtituiſti eũ
ſup oꝑa manuũ tuaꝝ. Q̃ñ q̃dẽ ⁊ ãgeli
ſt oꝑa manuũ dei: etiã ſup ãgelos ꝯſtitutũ
accipimꝰ vnigenitũ filiũ: quẽ minutũ pau
lominꝰ ab ãgelꝭ ꝑ hũilitatẽ carnalꝭ gñatiõis
atq paſſiõis audiuimꝰ ⁊ credimꝰ **Oĩa**
inq̃t ſubieciſti ſub pedibꝰ eius: Ni
hil excipit: cũ dicit oĩa. Et ne alit liceret in
telligi: ſic Apl̃s credi iubet cũ dĩc: Excep-
to eo q̃ ei ſubiecit oĩa. Et ħ ipo huiꝰ pſalmi
teſtimonio vtit ad Hebreos: cum ita vult
oĩa intelligi eẽ ſbiecta dño nr̃o Ieſu chri-
ſto: vt nihil exceptũ ſit. Nec tñ q̃ſi aliquid
magnũ videt adiũgere: cũ dĩc: **Oues ⁊**
boues vniuerſas: iſup ⁊ pecora cã
pi. Uolucres celi ⁊ piſces marꝭ
q̃ ꝑãbulãt ſemitas marꝭ. Uidet enĩ
relictꝭ celeſtibꝰ virtutibꝰ ⁊ ꝓtãtibꝰ ⁊ oĩbus
exercitibꝰ angeloꝝ: relictis etiã ipis homi-
nibꝰ: tñ ei pecora ſubieciſſe. Niſi oues et

boues: intelligam⁹ aĩas ſctãs: vł innocẽtie fructũ dãtes: vł etiã opantes vt terra fructificet: id ẽ: vt terreni hoies ad ſpũalẽ vbertatẽ regenerẽť. Has ğ aĩas ſctãs: ñ hoim tm̃: ſ etiã oim angeloꝶ optet accipe: ſi volum⁹ hinc intelligere oĩa eſſe ſubiecta dño nr̃o Jeſu chriſto. Nulla enĩ creatura ſbiecta ñ erit: cui pmates: vt ita dicã: ſpũs ſbſciunť. Sed vñ pbabim⁹ oues poſſe accipi etiã ſublimiter beatos: nõ hoies: ſ angelice creature ſpũs: An ex eo qđ dñs dič reliquiſſe ſe nonagintanouẽ oues in montibus: id eſt in ſublimiorib⁹ locis: ⁊ deſcendiſſe ꝓpter vnã: Si eñ vnã ouẽ lapſã hũanã accipiam⁹ in Adã: q꞉ etiã Eua de illi⁹ latere facta ẽ (quoꝶ oim ſpũalit̃ tractãdorũ ⁊ ꝯſiderãdoꝶ: nũc tp̃s nõ eſt) reſtat vt nonagitanouẽ relicte in mõtib⁹: nõ hũani ſ angelici ſpũs intelligãť. Nã de bob⁹ facilis expoſitio ẽ hui⁹ ſñie. Qm̃ ipſi hoies nõ ob aliud boues dicti ſũt: niſi ꝙ euãgelizãdo verbũ dei ãgelos imitarẽť: vbi dictũ ẽ: Boui triturãti os nõ infrenab. Quãto igitur facili⁹ ipos ãgelos nũcios ṽitatis: boues accipim⁹: qñ euãgeliſte pticipatõe nominis eoꝶ: boues vocati ſũt. Subieciſti ğ inqt oues ⁊ boues vniuerſas: id ẽ oẽm ſanctã ſpũalẽ creaturã. In q̃ etiã ſctõs hoies accipim⁹ q̇ ſũt in eccľia in illˀ videlꝫ torcularib⁹: q̇ ſb alia ſilitudine lune ⁊ ſtellaꝶ inſinuata ſunt. Inſup ait: ⁊ pecora cãpi: Nł lo mõ vacat: qđ additũ eſt inſup. Primo: q꞉ pecora cãpi pñt intelligi oues ⁊ boues. Ut ſi rupiũ ⁊ arduorũ locoꝶ pecora capre ſunt: bene intelligãť oues pecora campi. Itaqꝫ etiã ſi ita poſitũ eſſet: oues ⁊ boues vniuerſas ⁊ pecora cãpi: recte q̃reretur q̇d ſibi vellẽt pecora cãpi: cũ etiã oues ⁊ boues ĥ pñt intelligi. Qđ ṽo additũ eſt etiã inſup: cogit oĩno ad neſcio quã dr̃am cognoſcẽdã. Sꝫ ſb ĥ ṽbo qđ poſitũ eſt inſup: nõ ſolũ pecora cãpi: ſ etiã volucres celi: ⁊ piſces marˀ q̇ pambulãt ſemitas marˀ: accipiẽdi ſũt: Que ẽ igiť iſta diſtãtia: Ueniãt in mentẽ torcularia hñtia vinacia ⁊ vinũ. Et area ꝯtinens paleas ⁊ frumentũ. Et retia quib⁹ incluſi ſũt piſces boni ⁊ mali. Et arca Noe in q̃ ⁊ imunda ⁊ mũda erãt animalia: ⁊ videbis eccleſias interim hoc tpe vſqꝫ ad vltimũ iudicij tp̃s: nõ ſolũ oues ⁊ boues cõtinere: id eſt ſanctos laicos ⁊ ſanctos miniſtros: ſ inſup ⁊ pecora cãpi: volucres celi: ⁊ piſces maris q̇ pambulãt ſemitas maris. Pecora eñ cãpi: ꝯgruẽtiſſime accipiũť hoies ĩ carnis voluptate gaudẽtes: vbi nihil arduũ: nihil laborioſũ aſcendũt. Cãp⁹ ẽ eñ etiã lata via: q̇ ducit ad interitũ. Et in cãpo Abel occidiť. Quare metuendũ eſt: ne q̇ſqꝫ deſcẽdẽs de mõtib⁹ iuſticie dei (Juſticia eñ tua inq̇t velut mõtes dei) latitudines ⁊ facilitates voluptatˀ carnalis eligẽs a diabolo trucideť. Uide nũc etiã volucres celi ſuptos: đ q̇b⁹ diciť: Poſuerũt in celũ os ſuũ. Uide qꝫ in altũ vẽto porteť q̇ dicũt: Linguã nr̃am magnificabim⁹: labia nr̃a nobiſcũ ſũt: q̇s nr̃ dñs eſt: Intuere etiã piſces maris: ĥ eſt curioſos: q̇ pambulãt ſemitas marˀ: id eſt iq̇rũt in pfundo hui⁹ ſcli tp̃alia: Que tãqꝫ ſemite in mari tã cito vaneſcũt ⁊ intereũt: qꝫ rurſus aq̃ ꝯfundiť: poſtqꝫ trãſeũtib⁹ locũ dederit vł nauib⁹ vł q̇buſcũqꝫ ambulãtib⁹ aut natãtib⁹. Nõ eñ tm̃ ambulãt ſemitas marˀ: ſ pãbulãt dixit: oñdẽs ptinaciſſimũ ſtudium iania ⁊ pterfluẽtia req̇rentiũ. Hec aũt tria gñã vitioꝝ: id eſt voluptas carnis: et ſupbia: ⁊ curioſitas: oĩa peccata ꝯcludũt. Que mihi videť a Joãne apl̃o enumerata: cũ dič: Nolite diligere mũdũ: Qm̃ oĩa q̇ in mũdo ſũt: ꝯcupiſcẽtia carnis ẽ: ⁊ ꝯcupiſcẽtia oculoꝶ: ⁊ ambitio ſcli. Per oclos eñ marie curioſitas pualet. Reliq̃ vero q̇ ptineãt manifeſtũ eſt. Et illa dñici hois tẽptatio triptita eſt. Per cibũ: id eſt p ꝯcupiſcẽtiã carnis: vbi ſuggeriť: Dic lapidibus iſtis vt panes fiãt. Per inanẽ iactãtiã: vbi in mõte ꝯſtituto: oñdũť oĩa regna hui⁹ terre: ⁊ pmittunť: ſi adorauerit. Per curioſitatẽ: vbi đ pinna tẽpli admoneť vt ſe deorſũ mittat: tẽptandi grã: vtrũ ab ãgelis ſuſcipiať. Itaqꝫ poſtea qꝫ nllo iſtoꝶ tẽptamẽto valere apud eũ potuit inimic⁹: ĥ de illo diciť: Poſtqꝫ cõpleuit oẽm tẽptationẽ diabol⁹: ꝓpter torcularioꝶ itaqꝫ ſignificationẽ: ſbiecta ſũt pedib⁹ ei⁹: nõ ſolũ vina: ſ etiam vinacia. Nõ ſolũ ſcꝫ oues ⁊ boues: id eſt ſctẽ aĩe fideliũ vł in plebe vel in miſtrˀ: ſ inſup ⁊ pecora voluptatˀ: ⁊ volucres ſupbie: ⁊ piſces curioſitatˀ: Que oĩa gñã peccatoꝶ nũc bonis ⁊ ſctis mixta eẽ in eccľijs videm⁹. Opeť igiť in eccleſijs ſuis: ⁊ a vinacijs vinũ ſepet. Nos dem⁹ opã vt vinũ ſim⁹ ⁊ oues aut boues: nõ vinacia: aut pecora cãpi: aut volucres celi: aut piſces maris q̇ pambulãt ſemitas maris. Nõ q꞉ iſta noĩa iſto ſolo mõ intelligi ⁊ explicari pñt: ſ p locis. Nãqꝫ alibi aliud ſignificãt. Et ĥ regula in oĩ allegoria retinẽda ẽ: vt p ſen-

tētia pñtis loci ꝯſidereƚ qđ ꝑ ſilitudinē đr.
Hec eſt eñ dñica ⁊ aplica diſciplina. Re
petamꝰ ḡ vltimū verſum: q̄ etiā in pͥncipio
pſalmi ponitƚ: ⁊ laudemꝰ deū dicentes.
Dñe dñs noſter: q̄ȝ admirabile ē
nomē tuū in vniuerſa terra. Decen
ter q̄ppe poſt textū ſermōis ad caput redi
tur: quo totus idē ſermo referēdus eſt.

Explicit Tractatꝰ đ pſalmo. VIII

Incipit Tractatus de pſalmo. IX.

Pſalmi huiꝰ inſcriptio eſt. In fi
ne ꝓ occultis filij. Ps ipi Dauid.

De occultis filij q̄ri pōt. Sȝ q̄r nō ad
dit cuiꝰ: ipm vnigenitū dei filiū optet
intelligi. Ubi eñ đ filio Dauid pſalmꝰ in
ſcriptꝰ ē. Cū fugeret inq̄t a facie Abſalon
filij ſui: cū ⁊ nomē eiꝰ dictū eēt: ⁊ ob h̄ late
re nō poſſet de q̄ diceretƚ: nō tñ dictuȝ ē tñ
a facie Abſalō filij: ſȝ additū ē ſui. Hic vo
⁊ qđ nō additū eſt ſui: ⁊ qđ de gētibꝰ mlta
dic: nō pōt recte accipi Abſalō. Neq̄ȝ eñ
bellū qđ cū p̄re ille ꝑditꝰ geſſit: vllomō ad
gētes ꝑtinet: cū ꝑplus tñ iſrƚ aduerſus ſe
ibi diuiſus ſit. Caniƚ itaq̄ȝ iſte pſalmꝰ ꝓ oc
cultis vnigeniti filij dei. Nā ⁊ ipe dñs cuȝ
ſine additamēto ponit filiū: ſeipm vnigeni
tū vult intelligi: vbi ait: Si vos filiꝰ libera
uerit: tūc vere liberi eritƚ. Nō eñ dixit: filiꝰ
dei: ſed tñ dicēdo filiꝰ: dat intelligi cuiꝰ ſit
filiꝰ. Quā locutionē nō recipit niſi excellē
tia eiꝰ đ q̄ ita loq̄mur: vt etiā ſi nō eū nomi
nemꝰ: poſſit intelligi. Ita eñ dicimꝰ: pluit:
ſerenat: tonat: ⁊ ſi q̄ ſūt alia: nec addimus
q̄s id faciat: q̄r oīm mētibꝰ ſpōte ſeſe offert
excellētia facietƚ: nec v̄ba deſiderat. Que
ſūt igiƚ occulta filij? In q̄ v̄bo pͥmū itelligē
dū eſt eē aliq̄ filij māifeſta: a q̄bus diſting
uunƚ hec q̄ appellanƚ occulta. Quobꝛē qm̄
duos aduētus dñi credimꝰ: Unū p̄teritū
quē iudei nō intellexeꝛt: Alteꝝ futuꝝ: quē
vtriq̄ȝ ſperamꝰ. Et qm̄ iſte quē iudei nō in
tellexeꝛt: gētibꝰ ꝓfuit: nō incōueniēter ac
cipiƚ đ h̄ aduētu dici ꝓ occultƚ filij: vbi ce
citas ex ꝑte in iſrƚ facta ē: vt plenitudo gē
tiū itraret. Duo etiā iudicia inſinuāƚ ꝑ ſcͥp
turas: ſi q̄s aduertat: Unū occltū: Alterū
māifeſtū. Occultū nūc agiƚ. De q̄ Aplus
Petrꝰ dixit: Tp̄us ē vt iudiciū incipiat a
domo dñi. Occultū itaq̄ȝ iudiciū: ē pena
q̄ nunc vnuſq̄ſq̄ȝ hoim: aut exerceƚ ad pur
gationem: aut admonetur ad cōuerſionē:
aut ſi cōtēpſerit vocationeȝ ⁊ diſciplinam
dei: excecatur ad damnationē. Judicium
aūt manifeſtū: eſt q̄ venturus eſt dñs iudi
care viuos ⁊ mortuos: oībus fatentibꝰ eū
eſſe a q̄ ⁊ bonis p̄mia ⁊ malis ſupplicia tri
buunƚ. Sed tūc illa ꝯfeſſio: nō ad remedi
um maloꝝ: ſed ad cumulū dānatiōis va
lebit. De his duobꝰ iudicijs vno occulto
alio manifeſto: videƚ mihi dñs dixiſſe: vbi
ait: Qui in me credit: trāſiet đ morte ad vi
tā: nec in iudiciū veniet: in iudiciū ſcȝ ma
nifeſtū. Nam hoc qđ tranſit de morte ad
vitā ꝑ nōnullā afflictionē: q̄r flagellat do
minus oēm filiū quē recipit: iudiciū occul
tū eſt. Qui aūt nō credit inquit: iā iudica
tus eſt: id eſt iſto occulto iudicio: iā p̄para
tus ē ad illud manifeſtū. Hec duo iudicia
etiā in Sapia legimꝰ: vbi ſcriptū ē: Pro
pter h̄ tanq̄ȝ pueris inſenſatƚ iudiciū in de
riſū dediſti. Hi aūt h̄ iudicio nō correcti:
dignū dei iudiciū expti ſūt. Qui ḡ nō cor
rigunƚ iſto occulto iudicio: digniſſime illo
māifeſto punienƚ. Quocirca in h̄ pſalmo
obſeruāda ſunt occulta filij: id eſt ⁊ hūilis
eiꝰ aduenƚꝰ: q̄ ꝓfuit gentibꝰ: cū cecitate iu
deoꝝ: ⁊ pena q̄ nūc occulte agiƚ: nōdū dā
natione peccantiū: ſed aut exercitatiōe cō
uerſoꝝ: aut admonitiōe vt cōuertanƚ: aut
cecitate vt dānationi p̄parenƚ: qui cōuer
ti noluerint.

Confitebor tibi domine i to
to corde meo. Non in toto cor
de ꝯfiteƚ deo: q̄ de ꝓuidentia eius
in aliq̄ dubitat: Sȝ qui iā cernit occulta ſa
piētie dei: q̄ȝtū ſit inuiſibile p̄miū eiꝰ: qui di
cit: gaudemꝰ in tribulationibꝰ: ⁊ quēadmo
dū oēs cruciatꝰ q̄ corꝑaliter inferūtur: aut
exerceāt cōuerſos ad deū: aut vt ꝯuertanƚ
admoneāt: aut iuſte dānationi vltime p̄pa
rēt obduratos. Et ſic oīa ad diuine ꝓuidē
tie regimē referanƚ: q̄ ſtulti q̄ſi caſu ⁊ teme
re ⁊ nulla diuīa adminiſtratiōe fieri putāt.
Narrabo oīa mirabilia tua. Nar
rat oīa mirabilia dei: q̄ ea nō ſolū in corpi
bus palā: ſȝ in animis q̄dē inuiſibiliter: ſȝ lō
ge ſublimiꝰ ⁊ excellētius fieri videt. Nā ter
reni hoīes ⁊ oculis dediti: magis mirātur
reſurrexiſſe in corꝑe mortuum Lazaruȝ: q̄ȝ
reſurrexiſſe in aīa ꝑſecutorē Paulū. Sed
qm̄ viſibile miraculū ad illumīationē aīaȝ
vocat: inuiſibile aūt eā q̄ vocata venit illu
minat: oīa narrat mirabilia dei: q̄ credēs vi
ſibilibꝰ ad intelligēda iuiſibilia trāſitū fac.
Letabor ⁊ exultabo in te. Nō iam
in h̄ ſclo: nō in voluptate ꝯtrectatiōis cor
poꝝ: nec in palati ⁊ lingue ſaporibꝰ: nec in
ſuauitate odoꝝ: nec in iocūditate ſonoꝝ